

האיחוד

עלון לשבת קודש

בס"ד

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת

לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי

נושא השבוע: נטילת ידיים (ט)

החפסרה: "והכהנים הלויים" (יחזקאל מד)

פרשת אבואר

"אבואר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו" (כא, א)

כיון שבני ישראל הם כה קדושים וטהורים, לפיכך עליהם להיות מופרשים מכל טומאה ותועבה יותר מכל אומה אחרת. בן מלך שאוכל מאכל גם מיד הוא לוקה בחולי הגוף, אבל כפרי פשוט אינו נחלה כל כך מהר כיוון שבני ישראל רגישים לכל טומאה אף הקלה שמזיקה להם לכן יש להזהירם מאד על כך (מענין של תורה)

"...אבואר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם..." (כא, א)

"אמור" "ואמרת" מדוע נאמר פעמיים? אלא "אמור"-אל הכהנים הגדולים "ואמרת" והם מזהירים את הקטנים-"בני אהרן" להזהירם על קדושתם שלא יטמאו, כי מי שמשמש במקום קדוש, צריך להיות קדוש שנאמר: "כי נזר שמן משחת אלוהיו עליו אני ה'". יש להבין מדוע דווקא הכהנים נצטוו באופן מיוחד יותר משאר בני ישראל? לומר לנו שטומאה וטהרה הם ליבו של העם היהודי, כשיש טהרה יש הכל...לא לחינם אנשים המתחזקים ומבקשים עצה במה להתחיל אומרים להם להתחזק בנטילת ידיים של שחרית שהוא עניין של טהרת הגוף ומתוך כך יגיעו לטהרה ברוחניות וימשכו לקיים המצוות כולן בחשק והתלהבות.

"לא יזלזל זרעו בעמיו כי אני ה' מקדשו" (כא, טו)

"מקדשו"-בלשון הווה, הסביר השפתי כהן' צוק"ל: כל יום יש לו קדושה בפני עצמו, ואין קדושתו של יום זה כקדושתו של יום אחר, וקדושתו של יום חול אינה כשבת. וכן ימים טובים יש להם קדושה משל עצמם ולכן נאמר "מקדשו" בהווה, שהאדם במעשיו שבכל יום מקדש את ימיו, ולכן על כל אחד ואחד להתחזק בכל יום בעבודת ה' מחדש ולא לתת לימים לחלוף ללא התחזקות רוחנית בתורה ובמצוות. (מענין השבוע)

בית הכנסת "חסדי הדיג"

ב' אלול תשמ"ג, הרבה גבות הורמו בהפתעה למקרא השלט המזור שנקבע בכניסה לבית כנסת השכונתי המפואר שעומד להיחנך, בית כנסת אדיר

ממדים שמרתפו הוא האולם אירועים ענק ובקומתו השנייה בית מדרש ואוצר ספרים מקיר לקיר המכונה בשם "חסדי הדיג". מה לדייגים ולבית כנסת? היו שניסו למצוא פתרונות לשם המזור אך אף אחד לא באמת ידע מה מקור השם, מה כן ידעו? שהתורם הוא אלמוני שהשקיע ממון רב מאד בבניית בית הכנסת, בריהוט ואבזור משובח ודקורטיבי. לפני חנוכת ביה"כ ניהל התורם שיחה טלפונית ארוכה עם חברי הוועד שכולם ללא יוצא מן הכלל אברכים חשובים והעמיד בפניהם תנאי והוא: "יש לי ידך, אברך צעיר וחשוב ובעל מידות טובות שברצוני לקדם, קבלו אותו כרב בית כנסת, כלומר כרב הקהילה..." קבע, "כבוד התורם..." אתה בוודאי מבין שרב הקהילה נושא באחריות ציבורית רבה, הוא מוכרח להיות אישיות מורמת מעם, בעל ידע תורני מקיף, ועם כל הרצון הטוב במידה והוא אינו מתאים, הוא יסבול פה..." "ידידי... אם המועמד שלי לא יתאים לתפקיד הנ"ל אצור עמכם קשר בעוד שנה ותעדכנו אותי, לא אגרום לכם סבל בגלל עקשנות, אבל אני סבור שהוא מתאים ואתם תרוא ממנו נחת..." "אגב, מה פרוש "חסדי הדיג"? שאלו, דממה עלתה מעבר לקו, "מזל וברכה" סיכמו שני הצדדים מבלי להבין את פשר השם. 25 שנים חלפו, הרב אברהם קרייזלר היה אהוב ואהוד, בני

הזמנים ע"פ לוח "אור החיים" של אופק תל אביב *שעון קיץ* סוף זמן ק"ש לשבוע הבעל"ט 8:30 - 8:27

יציאת ש"ר ת: 8:52

יציאת שבת: 8:00

כניסת שבת: 7:08

ז. אם אוכל ארוחה שלמה ללא פת או עם לחמנייה מזונות, בד"כ בסעודה כזו יש תמיד מאכלים שטיבולם במשקה, לכן ההמלצה היא ליטול ידיים קודם הסעודה כדין דבר שטיבולו במשקה (ללא ברכה) כדי שלא יצטרך לאחוז ראש בסעודה ולהתחיל לחשב מה הדרך לאכול ללא נטילת ידיים (כדי לצרף תנאים כפי שיובאו בהמשך) (אור תורה תשע"ז לגר"י כהן סי' קא ס"ג).

ח. אם ברך ברכת המזון ואח"כ הביאו לו "דבר שטיבולו במשקה" כפי שמצוי בשבת שמביאים פירות רטובים לאחר ברכת המזון להרוויח ברכות בשבת, צריך ליטול שוב ידיו לצורך דבר שטיבולו במשקה (הלכה כדורס ס"ו, ויען שמואל חי"ז עמ' טז) והמיקל בזה שלא ליטול ידיו ולסמוך על נטילת הידיים שנטל לסעודה יש לו על מה לסמוך (ולקו"י ח"ג עמ' מה, עיין והא"ש מרדכי ח"ב עמ' טז).

ט. ישנם שלושה מצבים [תנאים] שבכל מצב בפני עצמו אנו מחמירים להצריך נטילת ידיים בדבר שטיבולו במשקה, אך בצירוף יחד של שני מצבים [תנאים] מתוך השלושה מותר לכתחילה שלא ליטול ידיו לדבר שטיבולו במשקה (הליכות עולם לגר"ל עובדיה יוסף ח"א עמ' טז-טז).

להלן שלושת המצבים [תנאים]:

1. כשהמאכל שטיבולו במשקה הוא פחות מכזית [27 גרם] (ע"פ שו"ע אור"ח סי' תעג סי' הל' ליל הסדר לגבי עובלת הכרפס כמי מלח קזה פחות מכזית ולדבר נטילת ידיים כדבר שטיבולו במשקה, בלח"ל למש"כ סי' תעג סי' ד"ה "פחות מכזית" אמנם כאלו כשי' קנה מל"ב ס"ק כ כתב להקל אך בהגה על מש"כ חזר בו וכן מנחם פסקי תשובות אורח קס, בל"ח פ' תרע"ה ע"א ס"ו, כה"ח סי' קנה ס"ק כ, הליכות עולם לגר"ל עובדיה יוסף ח"א עמ' טז-טז, הלכה כדורס סי' קנה ס"ג, ולקו"י טז) [חשוב כזית או פחות נעשה על פי ס"ח"כ אכילתו ולא לפי שכל חתיכה שטובל פחות מכזית] (פסקי תשובות סי' קנה ס"ק 76, שו"ת אור יתכן ח"ב לגר"י עבדלי אור"ח סי' נה).

2. כשהמשקה שטובל בו בושל קודם (עיין הליכות עולם ס"ס עמ' טז, הלכה כדורס סי' קנה ס"ג).

3. כשאוכל את המאכל שהוטבל על ידי כף או מזלג (הלכה כדורס סי' קנה ס"ג, ולקו"י סי' קנה ס"ב).

להלן דוגמאות של צירוף שני מצבים מתוך שלוש שאנו מקילים לכתחילה שלא ליטול ידיים:

⊙ האוכל בכף או במזלג מהירקות או עוף מבושלים שנמצאים בתוך המרק- לא צריך נטילת ידיים הטעמים: אוכל בכף או מזלג -מצב [תנאי] אחד, המרק מבושל- מצב [תנאי] שני (ולקו"י ח"ג עמ' לט סי' קנה ס"ב, הלכה כדורס סי' ג).

⊙ המטביל בידיו ביסקווית או עוגה פחות מכזית בכוס תה או קפה חם ואוכלם - אינו צריך ליטול ידיים. הטעמים: הביסקווית פחות מכזית- מצב [תנאי] אחד, התה או קפה מבושלים - מצב [תנאי] שני (ולקו"י עמ' לז ס"ה, אורחות מ"ו לגר"ל עובדיה יוסף ח"ב לרב דוד יוסף סי' יב ס"ו, הנכדע והשפ"ה לגר"י שוקנה סי' קנה ס"ג, שו"ת יצי"א ח"ט אור"ח סי' קה ס"פ).

ואם מטביל בתה או בקפה את הביסקווית ע"י מזלג וכדו' אפילו אוכל יותר מכזית- אינו צריך ליטול ידיו. הטעמים: אכילה ע"י כף או מזלג - מצב [תנאי] אחד, התה או קפה מבושלים - מצב [תנאי] שני (הליכות עולם ס"ס עמ' טז, שו"ת אור ליוון לגר"ל אבא שאול ח"ב פ"א ס"ה, הלכה כדורס ס"ג, שו"ת יצי"א טז). [חשוב כזית הוא לפי האכילה המצטברת ולא לפי כל חתיכה ביסקווית שהיא פחות מכשיעור].

⊙ הפותח קופסת שימורים של מלפפון חמוץ או זיתים כבושים, אם אוכלם ביד מותר ללא נטילה כשאוכל פחות מכזית, ואם אוכל ע"י מזלג או כף מותר לאכול אף מכזית ומעלה ללא נטילה. הטעמים: מי כבישה הינם כמבושלים- מצב [תנאי] אחד, פחות מכזית או אוכל ע"י כף או מזלג- מצב [תנאי] שני (הלכה כדורס סי' קנה ס"ג, והא"ש מרדכי ח"ב עמ' טז).

⊙ בורקס שרגילים לאכול אותו בידיים ושמו עליו רוטב צריך נטילת ידיים (תכל נחלתו לגר"י אפשטין ח"ד סי' ז) אך אם אוכל את הבורקס עם הרוטב בכף או במזלג- אינו צריך נטילת ידיים.

הטעמים: אכילה בכף או מזלג -מצב [תנאי] אחד, הרוטב מבושל- מצב [תנאי] שני.

⊙ האוכל פירות מבושלים [קומפוט] עם מים בכף או במזלג- אינו צריך ליטול ידיים.

הטעמים: אכילה בכף או מזלג-מצב [תנאי] אחד, הרוטב מבושל- מצב [תנאי] שני (ולקו"י טז עמ' ט).

⊙ הנותן קורנפלינג בחלב ואוכלם יחד ע"י כף-מותר ללא נטילת ידיים.

הטעמים: אכילה בכף -מצב [תנאי] אחד, חלב מפוטר הינו כבישול ובצורפים שונים (הלכה כדורס ס"ג ס"ס).

להעיר ולעזר: שנה זו הינה שנה רביעית לשמיטה, דבר שמחייב לקיים מצות "ביעור מעשרות" בערב יו"ט אחרון של פסח (שו"ע יו"ד סי' קל"ג ס"קל-קמ"א) ומי שלא עשה כן יעשה זאת היום (יום חול) (נכדע הקה לגר"ב כדורס ח"א פ"א סי' פסקי הלכות לגר"א וגר"א פ"א סי' קל"ג). הגה של פסח לא"ש מל"ח עמ' 29) היינו מי שמנהל בעצמו "מטבע" לפידיון מעשר שני ורביעי צריך לחלל את כל הפרוטות שבמטבע שברשותו על דבר מאכל ששווה לפחות פרוטה (0.07 ₪) ולהשמיד את דבר המאכל הזה לדוגמא: יכול לקחת 3 כפיות סוכר גדושות ולומר שכל הפרוטות ש"במטבע" שברשותו מחוללים על סוכר זה ושוקר את הסוכר במים לאבדון (אכן פינה ח"ב לגר"ב בן ליון יו"ד סי' קל"ג, הגה של פסח לא"ש מל"ח טז) [המטבע מתורקן ויכול לחלל עליו מחדש].

משרד "האיחוד" טל: 08-8644452 *לא ליעין בתפילה* דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com

הקהילה שתו בצמא את דברותיו שמסר באהבה של ריתחה דאורייתא, האברכים ככולל שבראשו עמד, העריצו את ידיעותיו המופלגות וכורשר הסברתו המופלא, ורבים אף שכחו את המינוי הכפוי... ליל כל נדרי, תשס"ח הרב ניצב לו על התיבה סוקר בעיניו את 1,500 המתפללים מלבד הנשים שבעזרת בית כנסת. "חסדי הדיג", שם מוזר אנא הסכיתו לסיפור הבא: תמוז תש"ח, היוזיג העסקי המוזר בין הסוחר החריף והמתוחכם פלטיאל קרייזלר לבין הדייג רחמים עזרר תמימות רבות, העליה הגדולה מצפון אפריקה דרשה דגים רבים, טריים ומשובחים וקומץ הדייגים שבעיר לא עמד בהזמנות והביקוש היה רב. "שמע רחמים, אינך יכול להישאר דייג סוג ג', עם סירת משוטים לא תגיע רחוק, יש לי עסקה מצוינת בשבילך... אני קונה לך סירת מנוע, רשת מקצועית ופנס וכל האבזור המקצועי הדרוש לדייגים רציניים, ואתה נכנס לים, מביא סחורה לחנות שלי, אבל בכמויות ואנו מתחלקים חצי חצי בהכנסות, מסכים?". "למה לא", הנהן הדייג בהסכמה והם לחצו ידיים, ואכן העסקים פרחו, רחמים שלה מן הים מאות ק"ג של דגים מדי יום, אלא שבסוף כל חודש של עבודה קיבל משותפו 10-15 לירות, ובתמימותו סבר שהוא מקבל מחצית מההכנסות, חוזר לבקתתו שמח וטוב לב. כעבור 6 שנים גילה לראשונה כי שותפו התעשר מאד מהחנות, רוכש דירות פותח חנויות והוא עדיין סוגר חודש עם 15 לירות. שותפו הספיק לגייס לעצמו עוד כמה דייגים רציניים וכשרבתה הסחורה פתח מפעל קטן ליצור מעדני דגים. יום אחד כשחזר עם 400 ק"ג דגי טונה טריים, הוגשה לו מעטפה לבנה ע"י שותפו שחיך לעברו והודיע: "רחמים, יש לך פה 150 לירות במזומן, זה חלקך בשותפות, אני לא זקוק לך יותר, תמצא קליינטים אחרים לדגים שאתה מביא". העלבון חנק את גרונו ובכוחות עילאיים הפטיר: "רגע, קנית נכסים, דירות... אין לי שום חלק בדברים האלו?", הסוחר פרץ בצחוק רועם והפטיר: "תהיה רציני, אתה רק דייג, מה לך ולכל זה?" העלבון והביזיון שיתקו את הדייג שעמל לילות כימים... הוא גרר את רגליו מחוץ לחנות והבטיח לעצמו לא לכעוס ולא לנקום... הוא נכנס לביקתתו הקטנה והתיישב על הכורסה המרופטת, "קרייזלר חולה כסף, אבל אני לא אכנס איתו למלחמה על התרגיל שעשה לי..." עצם את עיניו ונרדם. טבת, תשכ"ג יום חורפי, הים אפור אך שקט ומאיים. שעת אחר הצהריים טרם שקיעה. כבר משעות בוקר פרס רחמים הדיג את רשתותיו הוא הביט מודאג בשמים, חבריו הדייגים העדיפו לא להיכנס לים כי הרדיו הודיע על סערה שברדך והסכנה גדולה, אך רחמים אחרי 25 שנת דיג פוחד רק מהקב"ה. הרוח התגברה, הגלים החלו מתגבהים והשמש נטתה לשקוע, רחמים הדליק פנס גדול ממדים והבחין היטב בקבוצות הענק של דגי הבורי המשייטים להם לקראת לכידתם, הוא סקר את הים במשקפתו, היה נדמה לו שסירת משוטים קטנה של דייג לא מגושה נעה לה באזור הצפוני, הוא הניע את מנוע הסירה "הצילו!!! הצילו", שמע קריאות לעזרה, מישוהו במצוקה, הוא התקרב והבחין בסירת משוטים הפוכה וכמה עשרות מ' ממנה בידיים מושטות מתוך המים. הוא איבד את שיווי משקלו וצנח אף הוא למים הסוערים "יריבונו של עולם, עשה עימי נס שאצליח להביאו לחוף מבטחים" לחש. הוא לפת אתו בידו הימנית, בידו האחת חתר במים, תוך שהוא מכה בשתי רגליו ולא נכנע, הוא הבחין בפניו של הטובע, נער כבן 15, חסר אחריות שניסה לדוג בעזרת רשת קטנה "אתה חייב לשמור על הכרה" צעק לעברו, "אנחנו מתקדמים לחוף.. אתה חייב להישאר בחיים"... הרב נשען על הסטנדר ועצם את עיניו.. "שני דייגים שהיו על החוף ראו את המרחש, האחד רץ להזמין אמבולנס והשני שעט לעבר הנער השרוע על החוף.. הוא הוכנס מחוסר הכרה לאמבולנס ולאחר שבועיים של מוות קליני בנס פקח את עיניו ושאל: "איפה רחמים הדיג?". "הילד מדבר, נס נס" ניתר אביו בשמחה. משחזר הילד על בקשתו שתק אביו וגם הרופא, לא היה את מי להביא היות וסחף אימתני שאב את הדייג עמוק אל מותו, עשרות דייגים ליווהו למנוחות, איש לא ידע על מעשה הגבורה שלו עד שהנער הניצול סיפר את שהתרחש. אחרי שהנער התאושש והבין את הנס שנעשה עמו הוא שם פעמיו לרב השכונה ומשם נשלח לישיבה מתאימה ושקד על תלמודו, הוא הבין שחייו ניתנו לו במתנה ומחאותיו של אביו להשיבו לגימנסיה לא הועילו: "אבא אני חייב בכבודך אבל שנינו חייבים בכבודו של הקב"ה" אמר. השנים חלפו, האב הוזדקן והנער הפך לאברך מלומד וירא שמים. בליל סוכות אחד נכנס לסוכה איש כפוף וישיש היה זה אנריקו הדייג שהצילו והועיק הצלה: "יא חביבי, אתה יודע שהצלתי אותך, אבל מה שאתה לא יודע שאבא שלך רימה את רחמים הדייג, היה להם עסק משותף ואבא שלך זרק אותו עם גרוש וחצי, זה יפה? אבא שלך קיבל אותך במתנה בזכותו, הוא נתן לך במותו את החיים ואתה הבן

היחיד של קרייזלר, נו זה יפה?" "אבא זה נכון", הסוחר ניסה להתחמק אך בנו לא הירפה, "אבא אתה כבר לא איש צעיר אבל יש דין ויש דיין, כל עוד חיים הנר דולק אפשר לתקן ולהשיב את הגזילה", "נו, הרי הבן אדם לא נישא מעולם ואין לו יורשים, למי אני מעביר את חלקו בעסק המשותף...?" הבן מלמל משהו על צדקה... יום אחד מתקשר הסוחר לבנו ומודיע לו שבעוד חודש חונכים בית כנסת ע"ש רחמים הדייג, "השקעתי מילונים ברכישת המגרש ובבניה, בית הכנסת צופה לרצועת החוף שם מצאו אותך חסר הכרה, נקרא לבית כנסת "חסדי הדייג" אך אני מעמיד 2 תנאים, כל עוד אני בחיים, אף אחד לא ידע שאני התורם והתנאי השני אני רוצה לראות אותך מכהן כרב בית כנסת ואני מקוה שביית כנסת יהיה כפרה על חטאותיי ועילוי נשמה לדייג הצדיק שהציל את חיך...", "לפני 3 חודשים באתם לנחם אותי על פטירת אבי ז"ל הוא הפקיד בידי מעטפה ואמר לי: "אני יודע שימי ספורים, כתבתי כמה מילים לבני קהילתך, בליל יום כיפור, אחרי מותי תקרא להם מה שכתבתי..." רבותי, איני יודע מה כתב פה אבא ואני מתרגש מאד: "בני הקהילה הקדושה "חסדי הדייג" אני איש פשוט, סוחר מוצלח ולא דתי כל כך, ואתם כולכם צדיקים וחכמים את התנאי שלי שבני אהובי אברהם יכהן כרב בית כנסת קיבלתם ואני יודע שאתם מרוצים ממנו מאד, הבן שלי הוא לא רק היהלום בכתר שלי, הוא היהלום בכתר של הקב"ה ובזכותו אני זוכה להפטר מן העולם עם קצת זכויות, רציני לבקש מכבודכם בקשה קטנה אבל קשה, תשחררו את בני אברהם מתפקידו! אני חש צורך עז שבני יקירי יעשה צעד נוסף בחייו למעני, הותרתי לו ירושה נאה שתספיק לו לבנות בית כנסת גדול בעיר קטנה... וברצוני שיכהן בה כרב יריבין תורה לעדרים ויקרב נפשות כפי שעשה בעירכם, מעולם לא הייתי צדיק וחזן מעסקים לא הבנתי הרבה "מאין באת ולאן אתה הולך" אך כעת אני מבין שזכויות רוחניות הן החשובות ביותר.. בני! כבד את בקשתי וייסד בית כנסת שיקרא "חסדי הסוחר" כי גם לי יש חלק קטן בחסדי הדייג...תודה לכם בני הקהילה היקרים שקיבלתם את בני עליכם ותודה לך בני שתעשה רצוני, על החתום פלטיאל קרייזלר.

(אלבום 79-קוב לוי)

פינת ההלכה – הלכות נטילת ידיים לסעודת פת [ט]

א. מצוה מדברי חכמים [מדרבנן] ליטול ידיים בכלי עם מים לפני הסעודה שאוכל בה לחם (ש"ע אור"ח סי' קנח ס"א, וכה"ח ס"ק ג וסי' קנח ס"א) וצריך להיזהר מאוד בנטילת ידיים, שכל המזלזל בזה חייב בנידוי ובא לידי עניות ונעקר ח"ו מן העולם (ש"ע סי' טו).

דבר שטיבולו במשקה [ב]

ב. אם אוכל מאכל שטיבולו במשקה כגון: מים [או משקים אחרים שסימנם "י"ד שח"ט ד"ם] ולא ניגב את הזימן מהמאכל צריך ליטול ידיו ללא ברכה (ש"ע אור"ח סי' קנח ס"ד), **כדי נטילת ידיים לפת** (סס). ונטילת היד הנינה חובה מן הדין בין לגברים בין לנשים (הלכה כדורה לגבי יוסף סי' קנח ס"ה, ולקו"י לנכ"ל י"ח ויוסף ח"ג ברכות עמ' כז-לז, כ' אורז דניס ללשה ולבת לילקו"י פ"י ס"ג) ויש לחנך את הבנים והבנות הקטנים (ואז דניס ללשה ולבת סס). **הַטָּעָם** : משום טומאה (הלכה כדורה סי' קנח ס"ה, מש"ב סי' קנח ס"ק יא).

ג. המשקאות שנכללים בדין "דבר שטיבולו במשקה" [שסימנם "י"ד שח"ט ד"ם] הם: **יין** - של ענבים ולא של שאר פירות, **דבש** - של דבורים ולא של דברים אחרים כדבש תמרים וכדו' **שמן** - של זית ולא של שאר שמנים כשמן סויה, שמן חמניות שמן קנולה וכדו', **חלב** - ושאר מוצרי חלב הנוזליים, **טל**, **דם**, **מים** - וכל המשקאות הקלים שמכילים רוב מים וכן תה או קפה וכדו' (הכמ"א סס הלכה כדורה סי' קנח ס"ח, מש"ב סי' ק"י-ח, פסקי תפוזות סי' קנח ס"ט).

ד. המטביל מאכל במי פירות [או רוב מי פירות] אינו צריך ליטול ידיו (כה"ח סי' קנח ס"ק ט) **ולכן** מי שאוכל חתיכות של תפוז או אבטיח וכדו' והפרי רטוב מהמיץ שלהם, אינו צריך נטילה לזה (ולקו"י ח"ג עמ' לה, כה"ח סי' קנח ז"ק טו, והא"ס מרכיב לגבי"ח רכיוו"ח עמ' קלו, ש"ע מקולר עיני ילחח אור"ח ח"א סי' כו ס"לא). **ומאידך** הסוחט מיץ לימון לצורך טיבול של הכרפס בליל הסדר צריך למהול אותו ברוב מים כדי שיהיה לו דין של "דבר שטיבולו במשקה" שיהיה חייב בנטילת ידיים כדי לקיים את הסדר שקבעו חז"ל בהגדה "קדש ורחץ כרפס יחץ..". (ולקו"י ח"ג עמ' לה חז"ע הליכות עולם ח"ב עמ' קלט).
ה. אם נטל ידיו לצורך "דבר שטיבולו במשקה" ולאחר מכן נגע בידיו במקומות המכוסים שבגופו או בשאר המקומות המטונפים, צריך מן הדין לחזור וליטול ידיו [בלא ברכה] (הכמ"א סי' קנח ס"ז, מש"ב ס"ק נה, הלכה כדורה סי' קנח ס"ח).

ו. המביא כיבוד לבית הכנסת ל"אזכרה" כדי שהציבור יברכו ברכות לעילוי נשמת הנפטר ובכיבוד נכללים פירות שטופים רטובים, נכון וראוי לנגבם ולייבשם כדי שלא להכשיל את הציבור בבית הכנסת שלא מקפידים ליטול ידיהם ל"דבר שטיבולו במשקה" (ולקו"י ביקור חולים ואכלות סי' מ ס"ג).